

ТИРКЕМЕ

Осмонова Айгул Сейдакматовнанын 10.02.01 – кыргыз тили адистиги боюнча кандидаттык экзаменинин кошумча программасы

Кошумча программанын мазмуну

Программанын мазмуну тилдин теориясын, тил илиминдеги өтмө маанилүү сөздөрдүн табиятын аныктап-тактоо, бир жана көп маанилүү сөздөр менен салыштырып, көркөм тексттеги өтмө маанилүү тилдик каражаттардын колдонулушу, образ жаратуудагы функциясы, көп кырдуулугу, лексикалык, стилистикалык кызматын изилдөө ишинин камтыйт.

Дисциплина кыргыз тилинин лексика бөлүмүндөгү өтмө маанилүү тилдик каражаттар коннотативдик, компоративдик мүнөздөгү маанилерди жаратарын, алардын стилистикалык, стилистика-семантикалык мүмкүнчүлүктөрү кеңири, образдуулукту жаратууда эң ийкемдүү көркөм сөз каражаты экенин түшүндүрөт.

Сунушталган адабияттардын тизмеси:

1. *Абдулдаев, Э. Азыркы кыргыз тили* [Текст] / Э. Абдулдаев. – Бишкек: Кыргызстан, 1998. – 226 б.
2. *Абдулдаев, Э. Кыргыз тилинин түшүндүрмө сөздүгү* [Текст]: Э. Абдулдаев, Д. Исаев – Фрунзе: Мектеп, 1969. – 775 б.
3. *Абдыкеримова, А. Лингвистикалык поэтика* [Текст] / Абдыкеримова А. – Каракол: ЫМУ, 2008. – 205 б.
4. *Азыркы кыргыз адабий тили: фонетика, лексикалогия, лексикография, фразеология, морфология, синтаксис, стилистика, тексттаануу, лингвопоэтика* [Текст] / – Бишкек, 2009. – 928 б.
5. *Азыркы кыргыз адабиятынын тили* [Текст] / – Бишкек, 2003. – 927 б.
6. *Азыркы кыргыз тили. Стилистика* [Текст] / – Бишкек, 2015. – 255 б.

7. **Айтматов, Ч.** Чыгармалардын жыйнагы: 1-том. Повесттер, аңгемелер. [Текст] / Ч. Айтматов. Түз. А. Акматалиев. 2-бас. – Б.: Бийиктик, 2008. – 384 б.
8. **Айтматов, Ч.** Чыгармалардын жыйнагы: 2- том. Повесттер, аңгемелер. [Текст] / Ч. Айтматов. Түз. А. Акматалиев. – 2-бас. – Б.: Бийиктик, 2008. – 432 б.
9. **Айтматов, Ч.** Чыгармалардын жыйнагы: 3-том. Аңгемелер, повесттер, драма [Текст] / Ч. Айтматов. Түз. А. Акматалиев. – 2-бас. – Б.: Бийиктик, 2008. – 480 б.
10. **Айтматов, Ч.** Чыгармалардын жыйнагы: 5-том. Повесттер, романдар [Текст] / Ч. Айтматов. Түз. А. Акматалиев. 2-бас. – Б.: Бийиктик, 2008. – 432 б.
11. **Айтматов, Ч.** Чыгармалардын жыйнагы: 6- том. Романдар. [Текст] / Ч. Айтматов. Түз. А. Акматалиев. 2-бас. – Б.: Бийиктик, 2008. – 432 б.
12. **Акматалиев, М.А.** Ч. Айтматов жана көркөм процесс: Айрым маселелер [Текст] / М. А. Акматалиев – Б., 1992. – 134 б.
13. **Апресян, Ю.Д.** Лексическая семантика. Синонимические средства язык [Текст] / Апресян Ю.Д. – М., Наука, 1967. – 367с.
14. **Арутюнова, Н.Д.** Язык и мир человека [Текст] / Арутюнова Н. Д. – Москва. 1999. – 895 с.
15. **Ахматов, Т.К.** Азыркы кыргыз тили [Текст] / Т. К. Ахматов, Ж. Мукамбаев. – Фрунзе, 1978. – 175 б.
16. **Аширбаев, Т.** Кыргыз тилинин стилистикасы [Текст] / Аширбаев Т. 4-китеп. – Бишкек, 2004. – 128 б.
17. **Бабкин, А.М.** Русская фразеология, ее развитие и источники [Текст] / А. М. Бабкин. – М.: Л., 1970. – 264 с.
18. **Балли, Ш.** Общая лингвистика и вопросы французского языка [Текст] / Ш. Балли. – М., 1995. – 416 с.
19. **Баскаков, Н.А.** Тюркские языки [Текст] / Н. А. Баскаков. – М.: Изд. вост. лит., 1960. – 242 с

- 20. Бахтин, М.М.** *Вопросы литературы и эстетики* [Текст] / Бахтин М.М. Исследования разных лет. – М.: Худож. лит., 1975. – 502 с.
- 21. Васильев, Л.М.** *Современная лингвистическая семантика* [Текст] / Л.М. Васильев. Учеб. пособие для вузов. – М.: Высшая школа, 1990. – 176 с.
- 22. Васильева, А.Н.** *Художественная речи* [Текст] / А. Н. Васильева. – М.: Выш. шк., 1983. – 187 с.
- 23. Виноградов, В.В.** *Стилистика. Теория поэтической речи. Поэтика* [Текст] / В. В. Виноградов. – М.: Изд-АН ССР., 1963. – 256 б.
- 24. Давлетбакова, Д.Т.** Бир миң кыргыз элинин макал-лакаптары академик К.К.Юдахиндин жыйнагынан. Тысяча кыргызских пословиц и поговорок из собрания академика К.К.Юдахина [Текст] / Д.Т. Давлетбакова. – Бишкек: Учкун, 2000. – 116 б.
- 25. Давлетов, С.** Азыркы кыргыз тили. [Текст] / С. Давлетов. – Фрунзе: Мектеп, 1980. – 235 б.
- 26. Дунканаев, А.Т.** Кыргыз макалдарынын тексттик-коммуникативдик өзгөчөлүктөрү. [Текст] / А.Т. Дунканаев. К.Тыныстанов ат. Ысык-Көл мамл. ун-ти., – Каракол.: 2010. – 202 б.
- 27. Жалилов, А.** Азыркы кыргыз тили [Текст] / Жалилов А. – Бишкек: Кыргызстан, 1996. – 232 б.
- 28. Жапаров, А.** Кыргыз тилинин синтаксиси [Текст] / А. Жапаров. – Фрунзе: Мектеп, 1979. – 324 б.

Кандидаттык экзамендин кошумча программасынын суроолору:

1. Кыргыз тилинин лексикологиясы, анын изилдөө объектиси.
2. Лексикология жөнүндө жалпы түшүнүк.
3. Сөз. Анын белгилери.
4. Сөздүн мааниси жана анын типтери.

5. Сөздүн лексикалык жана грамматикалык маанилери.
6. Сөздүн өтмө мааниси, пайда болуу жолдору.
7. Номинативдик жана туунду маани.
8. Конкреттүү жана абстрактуу сөздөрдүн көркөм чыгармадагы кызматы.
9. Лексикологияны үйрөнүүнүн теориялык жана пратикалык мааниси.
10. Бир маанилүү жана көп маанилүү сөздөр.
11. Бир маанилүү, көп маанилүү жана өтмө маанилүү сөздөрдүн байланышы.
12. Эксплициттүү жана имплициттүү макалдардын айрымачылыктары.
13. Көркөм чыгармадагы өтмө маанилүү сөздөрдүн стилдик коннотациясы.
14. Көркөм чыгармалардагы өтмө маанилүү тилдик каражаттардын кызмат.
15. Көркөм чыгармалардагы фразеологизмдердин колдонулушу.
16. Фразеологизмдердин баштапкы өтмө маанисине кошумча маанилер кабатталып колдонулушу.
17. Көркөм чыгармалардагы өтмө маанилүү сөз айкаштары.
18. Көркөм чыгармалардагы өтмө маанилүү сүйлөмдөр.
19. Көркөм чыгармалардагы өтмө маанилүү сөздөрдүн функциясы.
20. Синонимдерди көркөм каражат катары колдонуунун ык-амалдары, парафраза жана плеоназмдар, лингвопоэтикалык табияты.

Кафедра башчысы,

ф.и.д., доцент

Келдибай кызы Майрамкан

